

Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend  
Veldonderzoek, verkennende en karterende fase

**Spoorstraat 15-17, Haaksbergen  
Gemeente Haaksbergen**

*IDDS Archeologie rapport 1401*

**Colofon**

Projectnummer	33200312/51977
In opdracht van	Mos Grondmechanica B.V.
Auteur	drs. S. Moerman
Redactie	dr. A.W.E. Wilbers
Versie	1.2
Status	concept

Autorisatie

A.W.E. Wilbers	Senior Prospector	25-5-2012	
----------------	-------------------	-----------	--

Goedkeuring

R. Oude Moleman	gemeente Haaksbergen		
-----------------	----------------------	--	--

© IDDS Archeologie  
Noordwijk, mei 2012  
ISSN 2212-9650

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

## **SAMENVATTING:**

In mei 2012 heeft IDDS Archeologie een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek verkennende en karterende fase uitgevoerd voor een plangebied aan de Spoorstraat 15-17 te Haaksbergen. De aanleiding voor dit onderzoek was de geplande nieuwbouw op de locatie. De voormalige bebouwing was ten tijde van het onderzoek reeds gesloopt. De doelstelling van het onderzoek was het opstellen en toetsen van een gespecificeerde archeologische verwachting.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt verwacht dat het plangebied gelegen is op keileemafzettingen (grondmorenewelvingen) met daarop wellicht een dunne laag dekzand en een esdek. Vanwege de ouderdom van de ondergrond kunnen er archeologische resten voorkomen vanaf het Paleolithicum. Deze resten kunnen zich bevinden in de top van het keileem of in de top van het dekzand. Het plangebied was echter vanwege de relatief lage en vochtige ligging geen optimale locatie voor vroege bewoning. Er worden daarom met name archeologische resten verwacht vanaf het ontstaan van het dorp Haaksbergen rond 800 na Chr. en vooral vanaf de Late Middeleeuwen, de periode waaruit ook de resten die in de omgeving zijn aangetroffen. Eventuele archeologische resten kunnen goed geconserveerd zijn onder een esdek. Vanwege de relatief vochtige ligging geldt dit voor zowel anorganische als organische resten. De kans is echter groter dat er verstoringen zijn opgetreden als gevolg van het gebruik van de locatie als tuin en de sloop en herbouw van diverse panden, waaronder de sloop van de meest recente bebouwing.

Tijdens het plangebied zijn zeven boringen gezet tot minimaal 20 cm in de onverstoorde C-horizont (100 à 140 cm –mv). De boringen aangetoond dat plangebied is gelegen op keileemafzettingen waarop een pakket dekzand is afgezet dat in dikte varieert tussen 110 en minimaal 140 cm. Op het dekzand is als gevolg van bemesting een humeus dek ontstaan. Zowel het humeuze dek als de top van het onderliggende dekzand zijn verstoord. De verstoringen reiken tot 45 à 110 cm –mv (28,4 à 29,0 m +NAP). Aangezien in de verstoringen alleen recent baksteen is aangetroffen, wordt aangenomen dat de verstoringen van recente datum zijn. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van oudere resten in het plangebied. Er wordt daarom geen vervolgonderzoek aanbevolen voor het plangebied.

## **INHOUDSOPGAVE:**

<b>ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....</b>	<b>4</b>
<b>1. INLEIDING .....</b>	<b>5</b>
1.1. Aanleiding .....	5
1.2. Doel- en vraagstelling van het onderzoek.....	5
1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied .....	5
<b>2. BUREAUONDERZOEK.....</b>	<b>7</b>
2.1. Werkwijze .....	7
2.2. Geologie, geomorfologie en bodem.....	7
2.3. Archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden .....	7
2.4. Historische situatie en mogelijke verstoringen.....	8
2.5. Huidig landgebruik .....	8
2.6. Gespecificeerd verwachtingsmodel .....	8
<b>3. VELDONDERZOEK.....</b>	<b>9</b>
3.1. Onderzoekshypothese en onderzoeksopzet .....	9
3.2. Werkwijze .....	9
3.3. Resultaten .....	9
3.4. Interpretatie .....	9
<b>4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....</b>	<b>10</b>
4.1. Beantwoording vraagstelling.....	10
4.2. Aanbevelingen .....	10
4.3. Betrouwbaarheid .....	11
<b>GERAADPLEEGDE BRONNEN .....</b>	<b>12</b>
<b>LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN .....</b>	<b>13</b>

### **BIJLAGEN**

1. Topografische kaart
2. Boorlocatiekaart
3. Boorbeschrijvingen
4. Peridentabel
5. Verwachtingskaart gemeente Haaksbergen

## Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	51977
<i>Toponiem</i>	Spoorstraat 15-17
<i>Plaats</i>	Haaksbergen
<i>Gemeente</i>	Haaksbergen
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Haaksbergen K 151, 6521 en 6522
<i>Provincie</i>	Overijssel
<i>Kaartblad</i>	34E
<i>Coördinaten hoekpunten</i>	247.649/463.928 (NO) 247.650/463.913 (ZO) 247.602/463.877 (ZW) 247.590/463.883 (ZO)
<i>Oppervlakte</i>	ca. 900 m <sup>2</sup>
<i>Onderzoekskader</i>	Nieuwbouw
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: mevr. S. Moerman Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: smoerman@idders.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Haaksbergen Contactpersoon: dhr. R. Oude Moleman Postbus 102 7480 AC Haaksbergen Tel: 053-5734567
<i>Adviseur namens de bevoegde overheid</i>	Het Oversticht Contactpersoon: dhr. J.A.M. Oude Rengerink Postbus 531 8000 AM Zwolle Tel: 038-4254665
<i>Beheer en plaats van documentatie</i>	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Overijssel
<i>Uitvoeringsdatum veldwerk</i>	22 mei 2012

# 1. Inleiding

## 1.1. Aanleiding

In opdracht van Mos Grondmechanica B.V. heeft IDDS Archeologie in mei 2012 een archeologisch bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO), verkennende en karterende fase, uitgevoerd aan de Spoorstraat 15-17 in Haaksbergen, gemeente Haaksbergen. De aanleiding voor dit onderzoek is de geplande nieuwbouw op de locatie. De exacte bouwplannen en verstoringsdieptes zijn nog niet bekend. Er wordt daarom binnen dit rapport uitgegaan van een standaard verstoringsdiepte van 2,0 m beneden het maaiveld. De kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden hierdoor verstoord dan wel vernietigd zullen worden.

## 1.2. Doel- en vraagstelling van het onderzoek

De doelstelling van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Dit gebeurt aan de hand van bestaande bronnen over bekende en verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Het doel van het verkennende veldonderzoek is het toetsen en zo nodig aanvullen van de gespecificeerde verwachting. Daarnaast wordt inzicht verkregen in de vormeenheden van het landschap in het plangebied, voor zover deze vormeenheden van invloed kunnen zijn geweest op de bruikbaarheid van de locatie door de mens in het verleden. Tijdens het karterende veldonderzoek wordt het terrein systematisch onderzocht op de aanwezigheid van vondsten. Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen kansarme zones van het plangebied worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd voor behoud of voor vervolgonderzoek. Om deze doelstelling te kunnen realiseren, wordt op de volgende vragen een antwoord gegeven (Moerman / Wilbers 2012):

- Wat is de fysiek-landschappelijke ligging van de locatie?
- Hoe is de bodemopbouw in het plangebied en in welke mate is deze nog als intact te beschouwen?
- Bevinden zich archeologisch relevante afzettingen in het plangebied? Zo ja, op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en het NAP?
- Wat is de specifieke archeologische verwachting van het plangebied en wordt deze bij het veldonderzoek bevestigd?
- Wat is de verticale en horizontale ligging van de aangetroffen indicatoren, wat is de datering en wat is de invloed van deze vondsten op de archeologische verwachting van het plangebied?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen bodemversturende werkzaamheden?

Het archeologisch bureauonderzoek en het inventariserend veldonderzoek zijn uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 (Centraal College van Deskundigen 2010) en de gemeentelijke eisen.

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar Bijlage 3. Afkortingen en enkele vaktermen worden achterin dit rapport uitgelegd (zie lijst van afkortingen en begrippen).

## 1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied

De ligging van het her in te richten gebied, ofwel het plangebied, is weergegeven in Bijlage 1. Het plangebied ligt tussen de Spoorstraat in het noordoosten en De Braak in het zuidwesten. Het plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer ca. 900 m<sup>2</sup> en een gemiddelde maaiveldhoogte van 29,5 m +NAP. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn nader weergegeven in Bijlage 2 en Figuur 1.

Om tot een gespecificeerde verwachting voor het plangebied te komen, is niet alleen gekeken naar bekende gegevens over het plangebied zelf maar ook naar de omgeving. Voor het totale onderzochte gebied, oftewel het onderzoeksgebied, is als begrenzing een straal van 500 m rondom het plangebied gekozen. De straal van 500 m is dusdanig gekozen dat het historische centrum van Haaksbergen bij het onderzoek betrokken wordt.



Figuur 1: Het plangebied (rood omlijnd) op een luchtfoto uit 2010 (bron: Bing Maps).

## 2. Bureauonderzoek

### 2.1. Werkwijze

Tijdens het bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over het onderzoeksgebied. Er is gekeken naar bekende archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden, uitgevoerde archeologische onderzoeken, de fysieke kenmerken van het oude en huidige landschap en naar informatie over bodemverstoringen. Er is gebruik gemaakt van de verwachtingskaart van de gemeente Haaksbergen (Goossens 2009). Daarnaast is er gekeken naar het Archeologisch Informatie Systeem (Archis II) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Aanvullende historische informatie is verkregen uit beschikbaar historisch kaartmateriaal, waaronder het Minuutplan van begin 19<sup>e</sup> eeuw en enkele historische topografische kaarten (watwaswaar.nl, www.overijsselinkkaart.nl), en via de website van de KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH; www.kich.nl).

Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap is onder andere gebruik gemaakt van de bodemkaart van Nederland en de geomorfologische kaart van Nederland (beide geraadpleegd via Archis). Daarnaast is gebruik gemaakt van het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN; www.ahn.nl).

Om de ligging van kabels en leidingen in het plangebied te bepalen, is een KLIC-melding gedaan. Deze gegevens zijn aangevuld met informatie uit onderzoeksrapporten en achtergrondliteratuur (zie literatuurlijst). Tevens is er gebruik gemaakt van de website van de Historische Kring Haaksbergen (www.historischekringhaaksbergen.nl).

### 2.2. Geologie, geomorfologie en bodem

#### 2.2.1. Ontstaansgeschiedenis landschap

Het plangebied is gelegen in het oostelijk zandgebied (Berendsen 2005). Tijdens de voorlaatste ijstijd (het Saalien; ongeveer 370.000 tot 130.000 jaar geleden) was dit gebied bedekt met landijs. Door de stuwende werking van het ijs zijn langgerekte stuwwallen ontstaan. Deze bevinden zich echter niet in de directe omgeving van Haaksbergen. De dichtstbijzijnde stuwwal ligt verder naar het oosten, bij Enschede. Wel heeft het landijs in Haaksbergen en omgeving keileem afgezet, dat ook wel grondmorene wordt genoemd. Het keileem wordt bedekt door dekzand, toebehorend aan de Bostel Formatie (de Mulder *et al.* 2003). Dekzand is afgezet tijdens de koudste periodes van de ijstijden, toen het zand kon gaan stuiven en elders werd afgezet als gevolg van het ontbreken van vegetatie.

Het dekzand lag aan de oppervlakte tot de opkomst van plaggenbemesting in de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe tijd. Plaggen werden gemengd met mest van de veestapel en uitgereden over het land. Hierdoor ontstond een decimeters dik humeus dek dat plaggendek of esdek wordt genoemd.

#### 2.2.2. Geomorfologie en bodem

Op de bodemkaart en op de geomorfologische kaart staat het plangebied aangegeven als ongekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Volgens de gemeentelijke verwachtingskaart zijn in de ondergrond van het plangebied grondmorenewelvingen aanwezig met daarop een esdek. Grondmorenewelvingen zijn niet of slechts door een heel dunne laag dekzand bedekt waardoor de bodem vaak vrij vochtig is (Goossens 2009).

### 2.3. Archeologische en ondergrondse bouwhistorische waarden

Binnen het plangebied zijn geen terreinen aanwezig die op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) als waardevol staan aangegeven. Ook zijn er geen waarnemingen en vondsten gemeld en geen eerdere onderzoeken uitgevoerd. In het plangebied zijn geen ondergrondse bouwhistorische waarden aanwezig (www.kich.nl).

Het plangebied staat op de gemeentelijke verwachtingskaart aangegeven als gelegen aan een handelsweg binnen de historische kern van Haaksbergen. De grondmorenewelvingen hebben een middelmatige archeologische verwachting. Eventuele archeologische resten zijn mogelijk goed geconserveerd door het esdek.

Opgavingen in de omgeving hebben aangetoond dat het gebied rondom Haaksbergen minstens al bewoond was sinds het Mesolithicum (Goossens 2009). Het dorp Haaksbergen is waarschijnlijk ontstaan rond 800 na Chr. als landbouwnederzetting nabij de Buurse Beek (gemeente Haaksbergen 2012). Alle bekende archeologische resten uit het dorp stammen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Bij een archeologische begeleiding van de restauratie van de Sint Pancratiuskerk, ongeveer 100 m ten zuidoosten van het plangebied, werden resten van vier voorgangers gevonden. Het eerste kerkje dateerde mogelijk uit de tweede helft van de 11<sup>e</sup> eeuw (ROB 1975, waarneming 31432). Funderingsresten 330 m ten noordoosten van het plangebied stammen uit de periode Late Middeleeuwen B – Nieuwe tijd A en behoren mogelijk toe aan Huize Blankenburg (waarneming 22180), dat gesticht werd in de 13<sup>e</sup> eeuw (waarneming 4659). De overige waarnemingen betreffen voornamelijk losse vondsten uit de Late Middeleeuwen, gedaan bij niet-archeologische graafwerkzaamheden.

#### **2.4. Historische situatie en mogelijke verstoringen**

Op het minuutplan uit begin 19<sup>e</sup> eeuw (watwaswaar.nl) is te zien dat langs dit deel van de Spoorstraat bebouwing stond. Achter de bebouwing bevonden zich de bijbehorende tuinen. De Braak bestond begin 19<sup>e</sup> eeuw nog niet. Deze weg wordt wel getoond op de eerstvolgende beschikbare kaart uit 1890. In die periode stond er ook al bebouwing langs De Braak en er stond tevens bebouwing in de achtertuinen tussen De Braak en de Spoorstraat. Deze situatie is tot op heden min of meer gelijk gebleven. De sloop en herbouw van diverse panden kan gezorgd hebben voor verstoringen in het plangebied. Ook het gebruik als tuin kan voor verstoringen hebben gezorgd.

#### **2.5. Huidig landgebruik**

Ten tijde van het veldonderzoek lag het plangebied braak na de sloop van de voormalige bebouwing (Figuur 1). Langs de Spoorstraat lopen enkele kabels en leidingen. Verder zijn er geen gegevens bekend over verstoringen in het plangebied.

#### **2.6. Gespecificeerd verwachtingsmodel**

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt verwacht dat het plangebied gelegen is op keileemafzettingen (grondmorenewelvingen) met daarop wellicht een dunne laag dekzand en een esdek. Vanwege de ouderdom van de ondergrond kunnen er archeologische resten voorkomen vanaf het Paleolithicum. Deze resten kunnen zich bevinden in de top van het keileem of in de top van het dekzand. Het plangebied was echter vanwege de relatief lage en vochtige ligging geen optimale locatie voor vroege bewoning. Er worden daarom met name archeologische resten verwacht vanaf het ontstaan van het dorp Haaksbergen rond 800 na Chr. en vooral vanaf de Late Middeleeuwen, de periode waaruit ook de resten die in de omgeving zijn aangetroffen. Eventuele archeologische resten kunnen goed geconserveerd zijn onder een esdek. Vanwege de relatief vochtige ligging geldt dit voor zowel anorganische als organische resten. De kans is echter groter dat er verstoringen zijn opgetreden als gevolg van het gebruik van de locatie als tuin en de sloop en herbouw van diverse panden, waaronder de sloop van de meest recente bebouwing.

Om het verwachtingsmodel te toetsen en waar nodig aan te vullen, om te controleren in hoeverre de bodemopbouw in het plangebied nog intact is en om eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen, is er een Inventariserend Veldonderzoek, verkennende en karterende fase, uitgevoerd.



## 3. Veldonderzoek

### 3.1. Onderzoekshypothese en onderzoeksopzet

Het doel van het Inventariserend Veldonderzoek, verkennende en karterende fase, is om de in het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting te toetsen en waar nodig aan te passen en om archeologische resten op te sporen. Tijdens het veldonderzoek wordt vastgesteld waar de oorspronkelijke bodemopbouw intact is gebleven en waar niet. Daarnaast wordt inzicht verkregen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op de locatiekeuze in het verleden. Kansarme zones worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd voor de volgende fasen. Het veldonderzoek bestond uitsluitend uit een booronderzoek.

### 3.2. Werkwijze

In het plangebied aan de Spoorstraat zijn zeven boringen gezet (Bijlagen 2 en 4) tot minimaal 20 cm in de onverstoorde C-horizont, oftewel 100 à 140 cm –mv. Deze boringen zijn verdeeld over het plangebied. Er is gebruik gemaakt van een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. Het veldonderzoek is uitgevoerd door drs. E. Schorn (senior prospector).

De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB 2008) met behulp van een veldcomputer en het programma TerraIndex van I.T. Works. De locaties van de boringen (x- en y-waarden) zijn ingemeten vanuit de perceelsgrenzen en bebouwing. De hoogtes van de boringen (z-waarden) zijn bepaald aan de hand van het Actueel Hoogtebestand van Nederland. De opgeboorde monsters zijn, indien niet recent verstoord, door middel van zeven over een maaswijdte van 4 mm onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerk, baksteen, vuursteen, huttenleem en bot.

### 3.3. Resultaten

#### 3.3.1. Lithologie en geologie

De ondergrond van het plangebied bestaat binnen de geboorde diepte (140 cm) voornamelijk uit zwak tot matig siltig dekzand. Alleen in boring 4 is vanaf een diepte van 90 cm mogelijk keileem aangetroffen. Daarop is eveneens dekzand aanwezig. De bovenzijde van het dekzand is geroerd. Op het dekzand ligt een humeus pakket dat in dikte varieert van 25 tot 60 cm. Dit pakket is eveneens geroerd en bevat in de meeste boringen fragmenten recente baksteen.

#### 3.3.2. Bodemopbouw

De verstoringen in het plangebied reiken tot in de C-horizont, tot 45 à 110 cm –mv. Hierdoor is er nergens sprake van een natuurlijke bodemopbouw.

#### 3.3.3. Archeologische indicatoren

In het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

### 3.4. Interpretatie

Het plangebied is gelegen op keileemafzettingen waarop een pakket dekzand is afgezet dat in dikte varieert tussen 110 en minimaal 140 cm. Op het dekzand is als gevolg van bemesting een humeus dek ontstaan. Zowel het humeuze dek als de top van het onderliggende dekzand zijn verstoord. De verstoringen reiken tot 45 à 110 cm –mv (28,4 à 29,0 m +NAP). Aangezien in de verstoringen alleen recent baksteen is aangetroffen, wordt aangenomen dat de verstoringen van recente datum zijn. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van oudere resten in het plangebied.

## 4. Conclusie en aanbevelingen

In opdracht van Mos Grondmechanica B.V. zijn in mei 2012 een archeologisch bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO), verkennende en karterende fase, uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Spoorstraat 15-17 in Haaksbergen, gemeente Haaksbergen. Uit het bureauonderzoek bleek dat voor het plangebied een lage tot middelhoge archeologische verwachting gold voor archeologische resten vanaf het Paleolithicum en een hoge verwachting voor resten vanaf de Late Middeleeuwen. Het veldonderzoek heeft uitgewezen dat de bodemopbouw in het plangebied recent verstoord is geraakt tot in het dekzand. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van oudere archeologische resten.

### 4.1. Beantwoording vraagstelling

- *Wat is de fysiek-landschappelijke ligging van de locatie?*

Het plangebied is gelegen op grondmorene (keileem) afzettingen waarop een laag dekzand van 110 tot minstens 140 cm dik is afgezet. Bovenop het dekzand is een humeus dek ontstaan.

- *Hoe is de bodemopbouw in het plangebied en in welke mate is deze nog als intact te beschouwen?*

Doordat de verstoringen in het plangebied tot in de C-horizont reiken, is de bodemopbouw niet meer te classificeren.

- *Bevinden zich archeologisch relevante afzettingen in het plangebied? En zo ja, op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en het NAP?*

Het relevante archeologische niveau in het plangebied is de top van de C-horizont. Deze is echter verstoord. Bovendien zijn er geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische resten.

- *Wat is de specifieke archeologische verwachting van het plangebied en wordt deze bij het veldonderzoek bevestigd?*

Uit het bureauonderzoek bleek dat voor het plangebied een lage tot middelhoge archeologische verwachting gold voor archeologische resten vanaf het Paleolithicum en een hoge verwachting voor resten vanaf de Late Middeleeuwen. Het veldonderzoek heeft uitgewezen dat de bodemopbouw in het plangebied recent verstoord is geraakt tot in het dekzand. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van oudere archeologische resten.

- *Wat is de verticale en horizontale ligging van de aangetroffen indicatoren, wat is de datering en wat is de invloed van deze vondsten op de archeologische verwachting van het plangebied?*

Niet van toepassing. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

- *In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen bodemversturende werkzaamheden?*

Naar verwachting zijn in het plangebied geen archeologische waarden aanwezig die bedreigd worden door de voorgenomen bodemversturende werkzaamheden.

### 4.2. Aanbevelingen

Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat het plangebied een lage verwachting heeft voor archeologische resten uit alle perioden. Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

NB. Bovenstaand advies dient gecontroleerd en beoordeeld te worden door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Haaksbergen. Deze zal vervolgens een besluit nemen inzake de te volgen procedure. IDDS Archeologie wil meegeven dat voordat dit besluit genomen is, er niet begonnen kan worden met bodemversturende activiteiten of activiteiten die voorbereiden op bodemverstoringen.

### **4.3. Betrouwbaarheid**

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het onverwacht aantreffen dan wel het ongezien vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een steekproef kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet gegarandeerd worden. Wij wijzen u er graag op dat indien archeologische waarden worden aangetroffen deze conform de Monumentenwet 1988, artikel 53, bij de minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gemeld dienen te worden. Dit kan door het invullen van het vondstmeldingsformulier op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ([www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)) of door contact op te nemen met het Archismeldpunt ([archismeldpunt@cultureelerfgoed.nl](mailto:archismeldpunt@cultureelerfgoed.nl)).

## Geraadpleegde bronnen

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Overijssel 1:25.000*, Den Haag.

Berendsen, H.J.A., 2005<sup>3</sup> (1997): *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*, Assen.

Centraal College van Deskundigen, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.2, Gouda.

Moerman, S. / A.W.E. Wilbers, 2012: *Plan van aanpak. Spoorstraat 15-17 in Haaksbergen, gemeente Haaksbergen*, Noordwijk (Intern rapport, IDDS Archeologie).

Mulder, E.F.J. de/ M.C. Geluk/ I.L. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), 1977: *Jaarverslag 1975*, Rijswijk.

SIKB, 2008: *Archeologische standaard boorbeschrijving*, Archeologie Leidraad, Gouda.

## Websites

[watwaswaar.nl](http://watwaswaar.nl)

[www.ahn.nl/viewer](http://www.ahn.nl/viewer)

[www.bodemloket.nl](http://www.bodemloket.nl)

[www.kich.nl](http://www.kich.nl)

## Lijst van afkortingen en begrippen

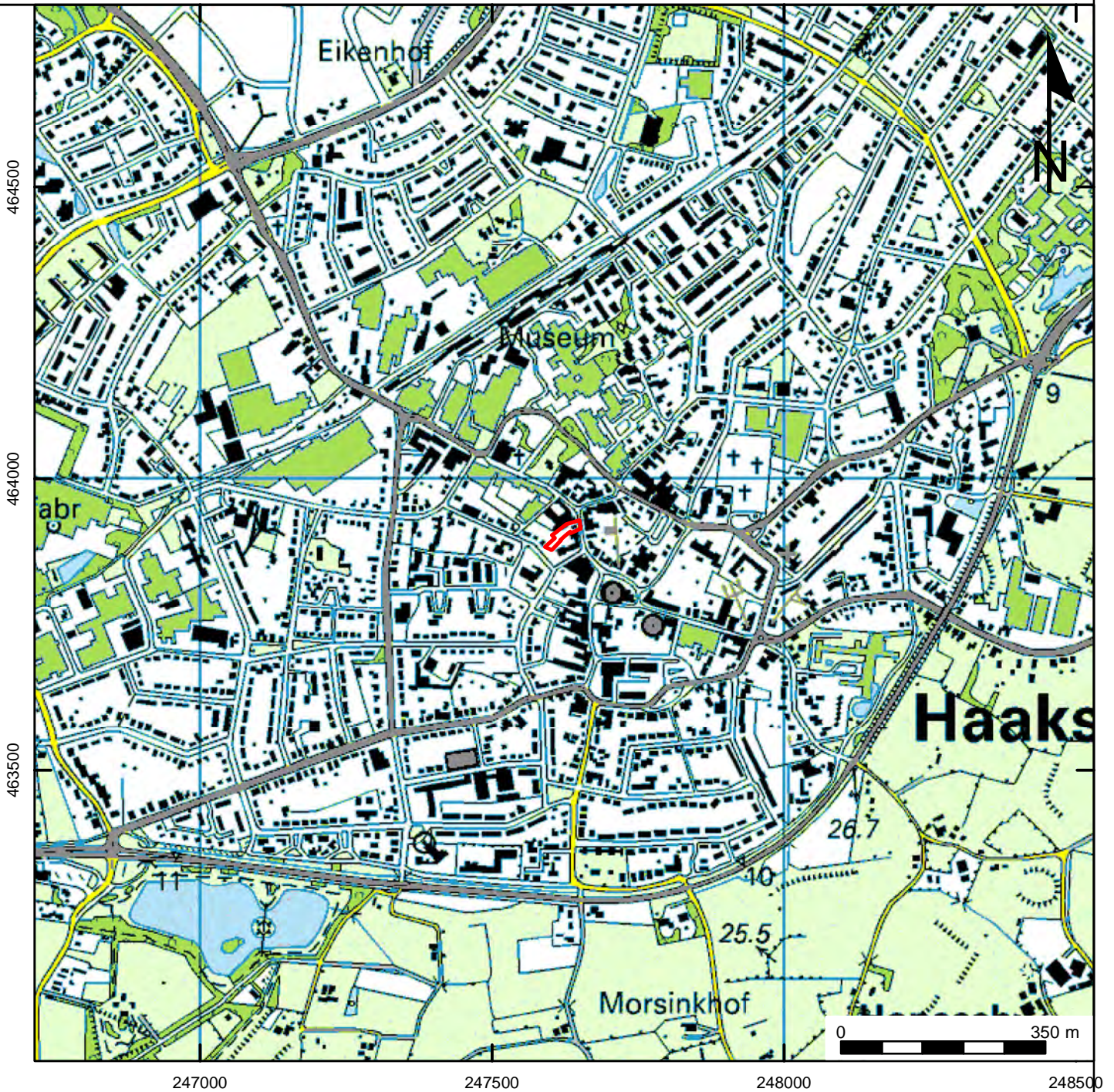
### Afkortingen

Archis	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

### Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
artefact	door de mens vervaardigd voorwerp
Edelmanboor	een handboor voor bodemonderzoek
eerdgrond	grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens, vaak gaat het om een esdek
esdek	dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
leem	samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
podzol	goed ontwikkelde bodem in gebieden met veel neerslag
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
slak	steenachtig afval van metaal- of aardewerkproductie
vaaggrond	grond zonder duidelijke tekenen van bodemvorming
zavel	grondsoort die tussen 8 en 25% klei (deeltjes kleiner dan 0,002 mm) bevat

# Bijlage 1: Topografische kaart



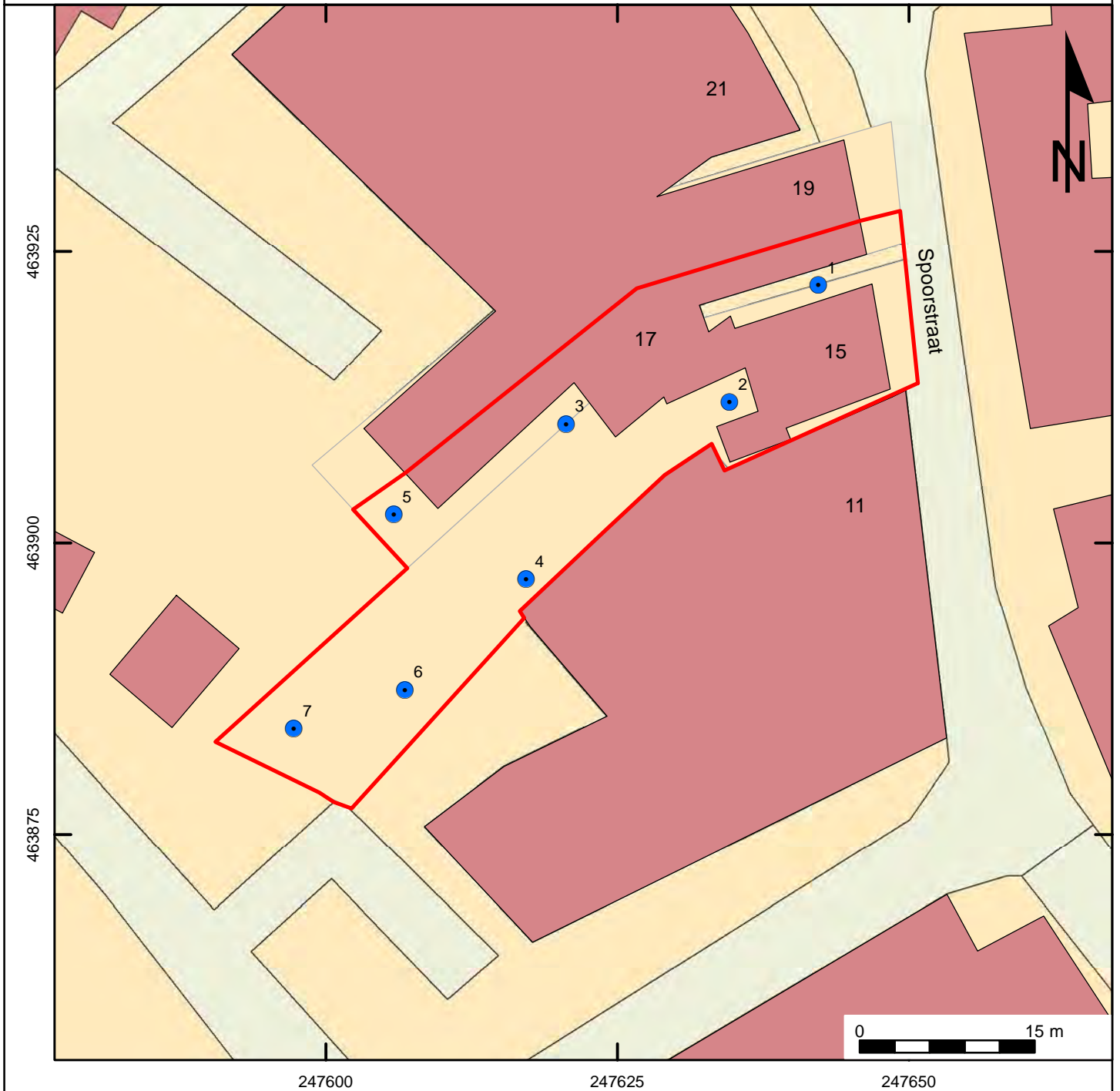
**Projectnummer: 33200312**  
**Projectnaam: Haaksbergen, Spoorstraat 15-17**

## Legenda

 Plangebied





## Bijlage 2: Boorpuntenkaart



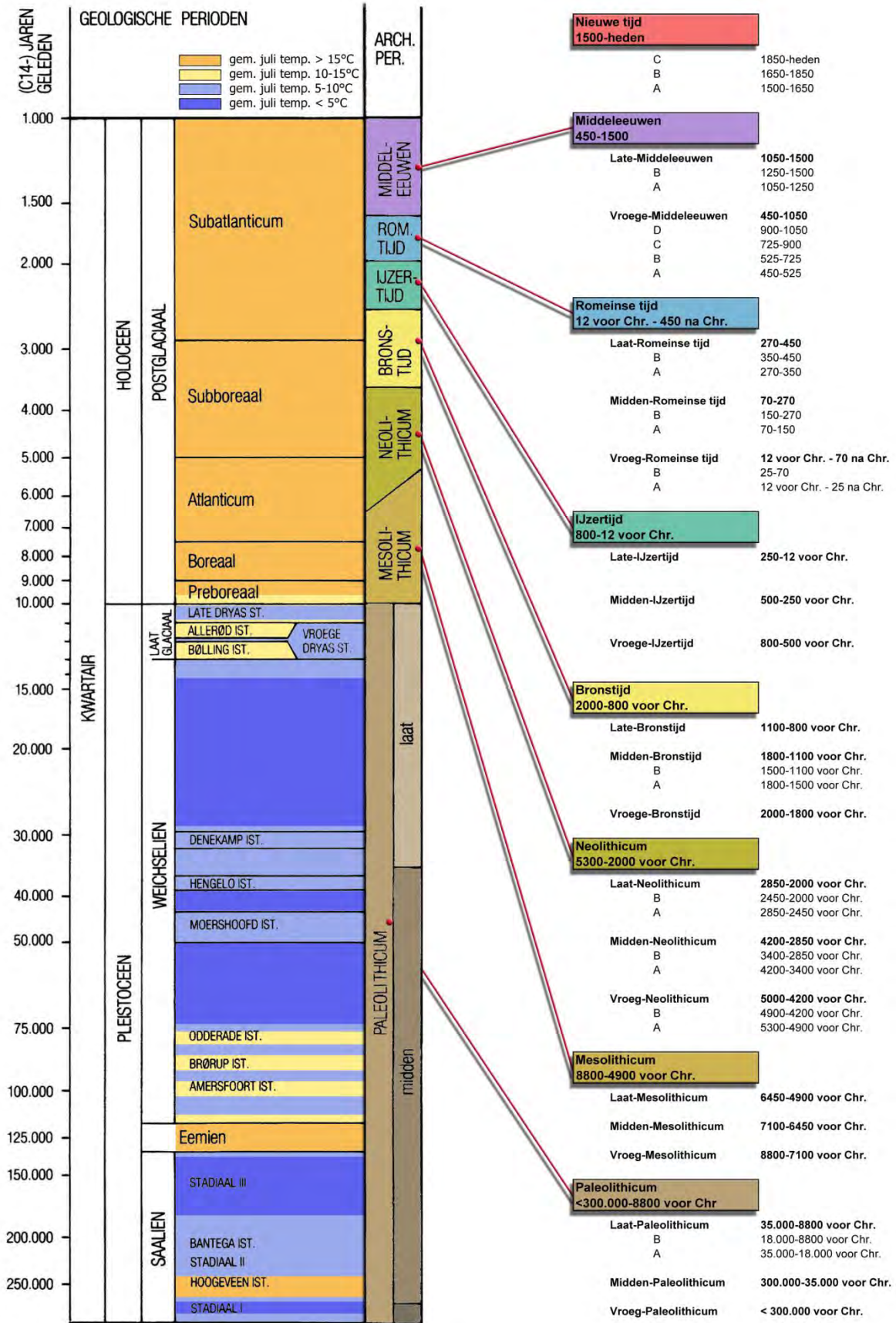
**Projectnummer: 33200312**  
**Projectnaam: Haaksbergen, Spoorstraat 15-17**

### Legenda

-  Boring
-  Plangebied



# Bijlage 3: Periodentabel

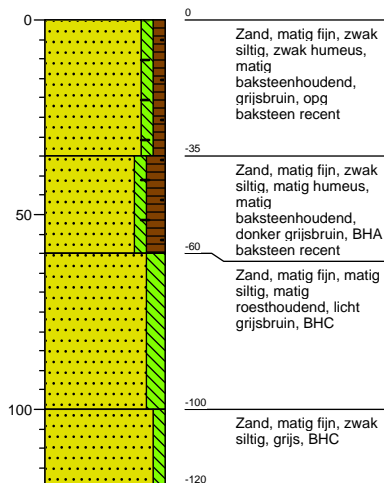




## Bijlage 4: Boorprofielen

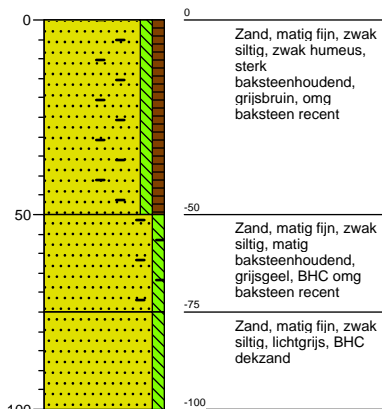
### Boring: 1

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



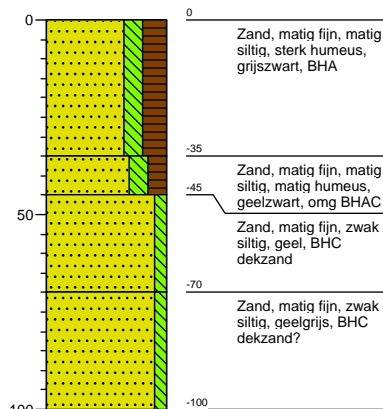
### Boring: 2

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



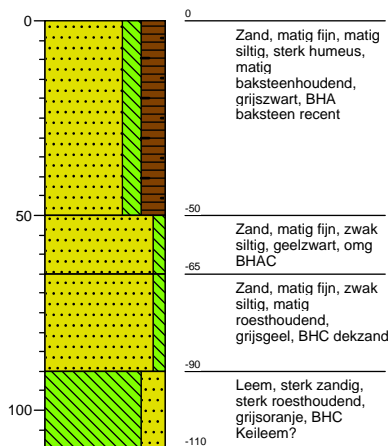
### Boring: 3

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



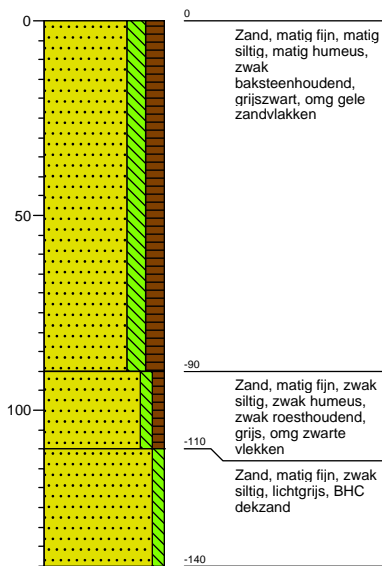
### Boring: 4

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



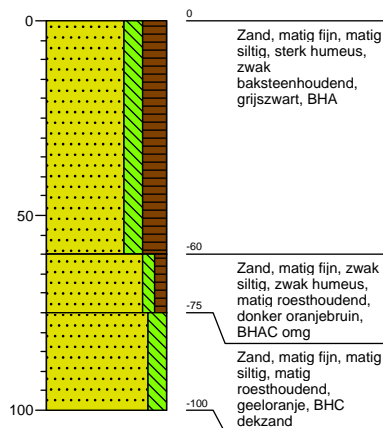
### Boring: 5

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



### Boring: 6

X:  
Y:  
Hoogte (m NAP):



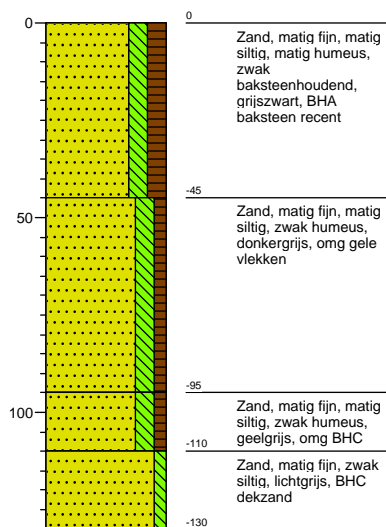
## Bijlage 4: Boorprofielen

### Boring: 7

X:

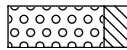
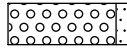
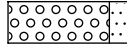
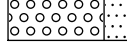

Y:

Hoogte (m NAP):

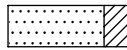
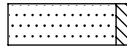

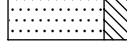
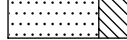


# Legenda (conform NEN 5104)

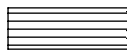

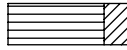
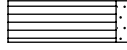

## grind

-  Grind, siltig
-  Grind, zwak zandig
-  Grind, matig zandig
-  Grind, sterk zandig
-  Grind, uiterst zandig

## zand

-  Zand, kleiig
-  Zand, zwak siltig
-  Zand, matig siltig
-  Zand, sterk siltig
-  Zand, uiterst siltig


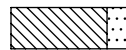
## veen

-  Veen, mineraalarm
-  Veen, zwak kleiig
-  Veen, sterk kleiig
-  Veen, zwak zandig
-  Veen, sterk zandig



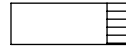



## klei

-  Klei, zwak siltig
-  Klei, matig siltig
-  Klei, sterk siltig
-  Klei, uiterst siltig
-  Klei, zwak zandig
-  Klei, matig zandig
-  Klei, sterk zandig

## leem

-  Leem, zwak zandig
-  Leem, sterk zandig






## overige toevoegingen

-  zwak humeus
-  matig humeus
-  sterk humeus
-  zwak grindig
-  matig grindig
-  sterk grindig





## geur

-  geen geur
-  zwakke geur
-  matige geur
-  sterke geur
-  uiterste geur



## olie

-  geen olie-water reactie
-  zwakke olie-water reactie
-  matige olie-water reactie
-  sterke olie-water reactie
-  uiterste olie-water reactie

## p.i.d.-waarde

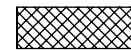
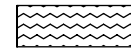
-  >0
-  >1
-  >10
-  >100
-  >1000
-  >10000

## monsters

-  geroerd monster
-  ongeroid monster

## overig

-  bijzonder bestanddeel
-  Gemiddeld hoogste grondwaterstand
-  grondwaterstand
-  Gemiddeld laagste grondwaterstand

-  slib
-  water

## Legenda afkortingen Archeologische Boorbeschrijving (conform ASB 2008)

### Percentages en Mediaan

<b>Klasse</b>	<b>Zandmediaan</b>
Uiterst fijn	63-105 µm
Zeer fijn	105-150 µm
Matig fijn	150-210 µm
Matig grof	210-300 µm
Zeer grof	300-420 µm
Uiterst grof	420-2000 µm

### Nieuwvormingen

(1=spoor, 2=weinig, 3=veel)

<b>Afkorting</b>	<b>Nieuwvormingen</b>
FEC	IJzerconcreties
FFC	Fosfaatconcreties
FOV	Fosfaatvlekken
MNC	Mangaanconcreties
ROV	Roestvlekken
VIV	Vivianiet
VKZ	Verkiezeling
ZAV	Zandverkittingen

### Bodemkundige interpretaties

<b>Code</b>	<b>Bodemkundige interpretaties</b>
BOD	Bodem
BOV	Bouwvoor
ESG	Esgrond
GLE	Gleyhorizont
HIN	Humusinspoeling
INH	Inspoelingshorizont
KAT	Katteklei
KBR	Klei, brokkelig
LOO	Loodzand
MOE	Moedermateriaal
OMG	Omgewerkte grond
OPG	Opgebrachte grond
OXR	Oxidatie-reductiegrens
POD	Podzol
RYP	Gerijpt
TKL	Top kalkloos
TRP	Terpaarde
UIT	Uitspoelingshorizont
VEN	Vegetatieniveau
VNG	Gelaagd vegetatieniveau
VRG	Vergraven

### Bodemhorizont

<b>Code</b>	<b>Bodemhorizont</b>	<b>Omschrijving</b>
BHA	A-horizont	Minerale bovengrond
BHAB	AB-horizont	Overgangshorizont
BHAC	AC-horizont	Overgangshorizont
BHAE	AE-horizont	Overgangshorizont
BHB	B-horizont	Inspoelingshorizont
BHBC	BH-horizont	Overgangshorizont
BHC	C-horizont	Uitgangsmateriaal
BHE	E-horizont	Uitspoelingshorizont
BHEB	EB-horizont	Overgangshorizont
BHO	O-horizont	Strooisellaag
BHR	R-horizont	Vast gesteente

### Sedimentaire karakteristiek, laaggrens

<b>Afkorting</b>	<b>Afmeting overgangszone</b>	<b>Klasse</b>
BDI	≥ 3,0 - < 10,0 cm	Basis diffuus
BGE	≥ 0,3 - < 3,0 cm	Basis geleidelijk
BSE	< 0,3 cm	Basis scherp

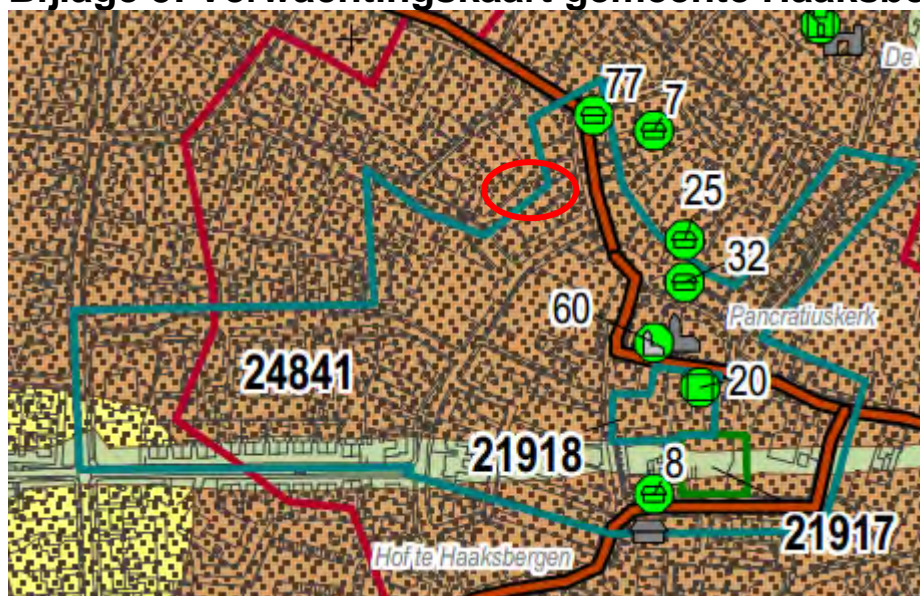
### Kalkgehalte

<b>Code</b>	<b>Kalkgehalte</b>
CA1	Kalkloos
CA2	Kalkarm
CA3	kalkrijk

### Archeologische indicatoren (1=spoor, 2=weinig, 3=veel)

<b>Code</b>	<b>Omschrijving</b>
AWF	Aardewerkfragmenten
BST	Baksteen
GLS	Glas
HKB	Houtskoolbrokken
HKS	Houtskoolspikkels
MXX	Metaal
OXBO	Onverbrand bot
OXBV	Verbrand bot
SGK	Gebroken kwarts
SLA	Slakken/sintels
SVU	Vuursteen
SXX	Natuursteen
VKL	Verbrande klei
VSR	Visresten

## Bijlage 5: Verwachtingskaart gemeente Haaksbergen

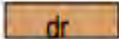


 plangebied


### geomorfologie

#### hoofdeenheid

##### dekzandlandschap

 dekzandkoppen en -ruggen

#### afdekkende eenheid


 plaggendek

### archeologische verwachting

hoog

afhankelijk van hoofdeenheid,  
archeologische resten waarschijnlijk goed geconserveerd


### terreinen op de archeologische monumentenkaart (AMK)


 terrein van hoge archeologische waarde

2553 AMK-nummer


#### onderzoeksmeldingen


 onbekend

 bureauonderzoek

 booronderzoek


 inspectie


 archeologische begeleiding

 proefsleuvenonderzoek

30881 ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer


#### overig


 verstoringen


 grens gemeente Haaksbergen

Buurse toponiem


### historische objecten


 begraafplaats


 boerderij


 omgrachte boerderij

 borg


 kerk met kerkhof


 schans


 watermolen

 windmolen

*Harink* benaming

 handelsweg

 landweer

 historische kern Haaksbergen